

Kádár János cikke a Pravdában

A Pravda csütörtöki száma közli Kádár Jánosnak, az MSZMP Központi Bizottsága első titkáranak Lenin a szocializmus építésének teoretikusa és szervezője című írását.

Pártunk harci tapasztalata — mutat rá Kádár János — a Magyar Népköztársaság fejlődése, vívmányaink az ország felszabadításától eltelt 25 esztendő során minden téren megerősítik, alátámasztják a szocializmus építéséről szóló lenini tanítást, bizonyítják annak nemzetközi jelentőségét.

Hány óráig város Szeged

Több vidéki ismerősöm csodálkozott már el azon, hogy amikor este 10—11 óra között végimentünk a városon, alig láttunk járóke-lőket, a kirakatok sötétbe burkolózva hallgattak a Kárársz utca két oldalán, sötétek voltak a neonreklámok is. Hogy lehet ez? — kérdezték. Hiszen Szeged a Dél-Alföld legnagyobb városa és ennek ellenére ilyen kihalt esténként?

A nagyvárosi este

Mi, szegediek büszkék vagyunk városunkra. Örömmel figyeljük alakulását, változásait. Nagyvárosnak érezzük

szűkebb hazánkat és ezt az érzést igazolja is a nappalok lüktetése, a kora esti órák forgalma, az egyre több — bár még mindig kevés — kigyúló színes neonreklám. De a nagyvárosokhoz már közhelyszerűen és szervesen hozzátartoznak az este és az éjszaka fényei, ritmusa, sajátos atmoszférája. Mutasd meg éjszakádat és megmondom, ki vagy! — pontosabban: milyen vagy. El lehet ezt mondani a világ valamennyi városáról.

Este 10-kor színházból, moziból, vagy a bezáró presszóból hazafelé tartva azonban kellemetlen meglepetések érik az embert. Meglát valamit egy kirakatban, de mire odaér, kialszik a világítás. Körülnéz és azt látja, hogy végig a Kárársz után sötétbe borulnak a kirakatok, álmora hajtják fejüket a neonbetűk. Ki nem járt már így, hogy azután egy pillanatra elfogja a rossz lelkiismeret késő éjszakai kóborlásáért.

Zárórak és közlekedés

Újszegedi és Tarjánban lakó ismerőseim is panaszkodnak néha. Tizenegy előtt elmegy kifelé az utolsó busz, villamos. Ha színház után még elmennek vacsorázni, már legtöbbször csak az elmenő piros lámpát látják, vagy azt sem. Tízkor elszá-moltatják vendégeiket a presszók is és bezárják aajtjukat. Aki korainak érzi az időpontot, még elmehet valamelyik étterembe, vagy bárba.

Sokszor gondolunk arra, korai a presszók zárása, a kirakatok elcsúsztatása. Morgolódunk, kicsit sértve érezzük önmagunkat és a városról táplált illúzióinkat is. De ha jobban körülnézünk, mit látunk? Kilenc-tíz óra között fokozatosan kihálnak az utcák. A presszóban, cukrászdákban néha többen, de többnyire csak néhányan ül-

nek, csak néha söpör végig egy-egy kocsi az üres sugárutakon és körutakon. Az emberek behúzódnak otthonaikba, a tévé elé, a koránkelők ágyba bújnak.

Megéri-e?

Ezt tudva, látva, érde-mes-e tovább nyitva tartani a presszókat, tovább jártni a villamosokat, buszokat, égetni a reklámokat, a kirakatok világítását? Nem hiszem, hogy megéri. Leg-alábbis a közlekedés fenntartása és a korábban záró cukrászdák nyitvatartása. Az a néhány és néha 11 után hazafelé tartó ember mehet taxival — az is közlekedési eszköz —, de gyalogosan sem nagyok a távolságok. Csak egyet mernék tiszta szívvel javasolni. Leg-alább a fények kioltásánál gondoljanak arra, hogy 10 óra az az időpont, amikor színházból, mozikból még sokan tartanak hazafelé. Nem kerülne sokba, ha a kirakatok és a reklámok fényét legalább kapuzárásig, 11 óráig kitarthatnánk, városi rangunk szerény jelképeként.

Az aggodalom jegyében

Az éjszakához nemcsak keszkeszdelmi és közlekedési szempontok tartoznak, hanem emberiek is. Elmondhatnánk azt is; milyen rendes a szegedi ember! Nem zúlli át éjszakáit, esteit családja körében, otthonában tölti. A többségnél valóban jogos lenne elmondani ezt, bár némi aggodalom mindenképpen felmerül így is. Az ember életéhez ugyanis hozzátartoznak a baráti beszélgetések, kisebb közösségek, az este hangulatai, az éjszaka élményeket adó légköre. Mi szegényebbek vagyunk ezzel az élménnyel.

De vigasztalódjunk a nyárral, amikor este éled a város, tovább ragyognak a fények és a Virág teraszán is elüldögélhetünk éjjel táján! Csak az a kérdés, hogy mindez teljesen megnyugtató-e?

Szávay István

Mindent a komfortért?

A reform egyik fontos energiaforrása az anyagi érdek-ség. Igazságos, ha az emberek boldogulása, sorsa attól függ, miként dolgoznak, mennyit hajlandók adni a társadalom hasznára. Két esztendő alatt előtűnt a a részvételünkkel szabadult fel ez az energia: tanúi lehettünk egész társadalmunkra termékenyítő hatásának.

De mint már annyiszor — az egyszerű tétel most is sükségtelenül bonyolódott. Némelyek a szabad kezdeményezés lehetőségében a korlátlan ügyeskedés szabadságát vélték felismerni. Megint mások az okozatot cserélték fel az okkal; erkölcsstelenül magas árakat szabtak munkájukért, életvitelükben a reformot „mindent bele” alapon sajátos pénzfiaztatási eszközzé változtatták. Ahogy mondani szokták: a „pályán” minden helyzetet kihasználnak a minél nagyobb pénzszedés érdekében. Beosztásukat, összeköttetéseiket, családi kapcsolataikat, sőt gyengédebb viszonyait is e célok érdekében kamatoztatták.

Egyik vállalatunk szakemberét hosszú évek óta jól ismerem. Olyan volt ő is, mint mi mindannyian, ugyan-úgy gondolkodott a világ dolgairól. De azután más erővonalak hatása alá került, szavaival „alkalma nyílt” az „aranylabdába” rúgni, s ő nem kívánja ezt az alkalmat egyetlen egyszer sem elmulasztani. Van vagy négy állása, természetesen négy fizetéssel. Eddig kétszer fizetett autóra, de mielőtt átvette volna, ügyesen átengedte másoknak a gépkocsit. Persze nem önzetlenül...

Már Tarjánban is van olyan ember, aki frissen szerzett lakását távlati célok érdekében tartja „tartalekban.” Hogy, hogynem háza is van, új lakása is: ha majd jó ára lesz, illetve még jobb, akkor továbbadja. Az ügyeskedők kategóriájába tartoznak a melléküzemágak némely szervezői, akik a legrafináltabb ötletekkel próbáltak és még ma is próbálnak pénzt fakasztani valamilyen „csodálatos” vállalkozásból, a hiszékenyebb tsz-elnökökből. Ki lakás-építésre, ki tengeri herkenyű gyártására vállalkozik, illetve ajánlkozik.

A reform mozgatója az anyagi érdekesség. A baj az, hogy viszonylag elég sokan rosszul értelmezik ezt az elvet, mindent csak az anyagiasság szemüvegén keresztül néznek. A munkában, a hivatásban csupán az érte járó fizetést értékelik, nem ismerik a hivatásért, a jól végzett munka örömeit. Talán ennél is szomorúbb, hogy az önállóságot korlátlan szerencsepróbálásnak, a kezdeményezés szabadságát pedig mindenáron való haszonszerzés lehetőségének értik. Eljutottak odáig, az életük értelme csak a szerzés, a minél több pénz, lehetőleg odaadó munka nélkül. Az újmódi fősvények azután a maguk módja szerint gondolkodnak, élnek. Fennhirdetik, hogy a pénznek nálunk is mindenható hatalma van, hogy azzal minden elérhető; a megbecsülést a csillogó holmik szerzik meg gazdáiknak...

Szerencsére az efféle anyagiasság általában egyáltalán nem fertőzött meg bennünket, nem kell keresnünk hivatászerető mérnököket, orvosokat, tanárokat, munkásokat, tsz-gazdákat, hiszen úton-útfélen találkozhatunk velük. És nincs szükség rafinált módszerekre a gazdagabb élethez, hiszen szocialista társadalmunk mindent megtesz azért, hogy máról holnapra emberibb legyen sorsunk. A munkásoknak, a mérnököknek, a tanároknak, a földművelőknek — akik becsülettel dolgoznak — egyre magasabb élet-színvonalat kívánunk biztosítani. És ma már nem lepődünk meg a magánautók szaporodó számán: az újfajta gondokon, a balatoni telket kereső apróhirdetéseken sem. Emlékszünk? Valamikor nagy luxus volt az autó, a hűtő-szekrény. Így lennénk ma az autóval, a jól berendezett lakással, a hűtőszekrénnel, a balatoni telekkel? Nem! A jól fizető, becsületes munkával, takarékossgal gyűjtött pénzünket igenis fordítsuk életünk kényelmesebbé tételére. Az igényekről nem mondhatunk le, hiszen a világ azzal lett gazdagabb, műveltebb, hogy az emberek többre vágytak és nem érték be körülményeikkel. A szocializmus az egyre több jóért épül, munkánkkal.

De a helyes mértéktartásról, a józan célokról, a reális többlet akarásról azonban nem lehet megelégedezni. A komfortos lakásnak, az autónak, a háztartási gépek kell minket szolgálni —, s nem nekünk kell ezekért meg-szakadni... A szuperkomfortos magánélet önmagában buta cél, a munkának, az emberi erőfeszítésnek nem adhat értelmet az anyagi javak mértéktelen hajszolása.

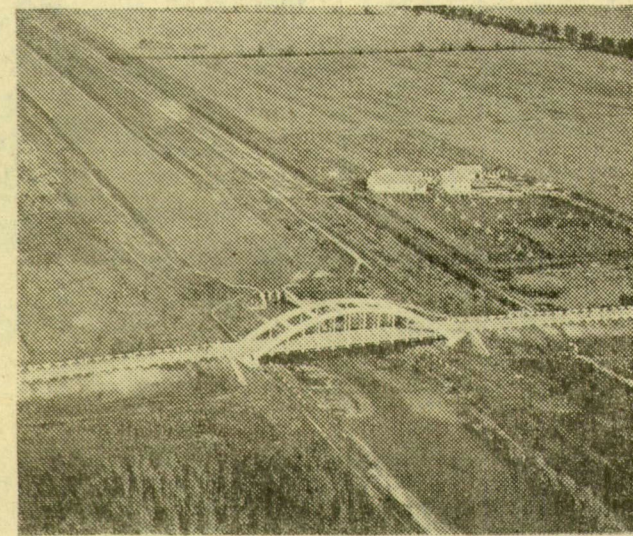
Hogy mennyire nem, arra a szomorú esetek, tragédiák adnak választ. Azoké, akik minden emberi becsületes mértéket, szemléletet veszítve a börtönben kötöttek ki, vagy ha túlhajszolással érték el sok ezer forintot, a kórházi ágyon. A reform nyomán a pezsgőbb gazdasági élet, az emelkedő életszínvonal hatására jobban boldogulunk majd holnap, mint ma. Tehetségünk, erőnk gazdagabbá tesz minket, de érdemes meggondolni, hogy ezzel miként éljünk.

Matkó István

Távirat Odesszába

SZOVJET TESTVÉRMEGYÉNK, AZ ODESSZAI TERÜLET SZÉKHELYE MOST, 26 ÉVVEL EZEÖTT SZADADULT FEL A FASISZTA MEGSZÁLLÁS ALÖL. EBBÖL AZ ALKALOMBÖL A CSÖGRÁD MEGYEI PÁRTBIZÖTTSÁG ÉS A CSÖGRÁD MEGYEI TANÁCS VEZETÖI TÁVIRATBAN KÖSZÖNTÖTTÉK ODESSZA VEZETÖIT ÉS DÖLGOZÖIT.

Az erőmű kettős haszna

A tiszalöki erőmű nép-gazdasági haszna kettős: egy-részt áramot termel, más-részt megemeli a folyó víz-szintjét és ezzel kedvező le-hetőségeket teremt az öntö-zéses gazdálkodáshoz. A fel-szabadulás utáni nagy léte-sítmények között ma is büsz-kén emlegetjük, és újabb vállalkozások kezdődtek a Ti-szán. Már épül a Tisza újabb vízelépcsője. Hasonlóképpen terem-tő és gazdagon fizető beruházásunk volt a Keleti Főcsatorna megépítése. Fo-lyókat köt össze ez a mester-séges víz és termékenyvé te-szi Észak-Tiszántúl széles tájait. Légi felvételünk Bal-mazújváros környékén ké-szült, ahol karcsú híd íveli át a Keleti Főcsatornát.

Árhullám a Tiszán

Már 14. napja örzik har-madfokú árvédelmi készült-séggel a Bodrog gátjait. A töltéseket szerdán és csütörtökön is megáztatta az eső, majd a zápor, s olyan nagy kár keletkezett, hogy a gát tetején már csak gyalog-szerrel, vagy szekérral köz-lekedhetnek. Ezért a védeke-zéshez szükséges anyagokat most már elsősorban motor-csónakokkal szállítják a hullámveréstől és gátszivárgás-tól veszélyeztetett helyekre. Felsőberekkinél az árhullám tetőzése óta 27 centiméter-rel apadt a Bodrog. Nagyon lassú az apadás, de még ennél is mértékeltőbb a Ti-sza áradásának levonulása.

Tiszafürednél szerdán dél-ben tetőzött az árhullám és csütörtök délig mindössze egy centiméterrel süllyedt a víz-szint. A folyó Borsod me-gyei szakaszán sok helyen négy-öt kilométerre kiszéle-sedett a fővédelmi gátak közötti hullámtérben a Ti-sza. Ezért már aránylag ki-sebb szél is nagy hullámok-at ver. Így az utóbbi 24 órában Poroszló és Négyes között csaknem öt kilométer hosszú rőzseshőnyeggel és három kilométer hosszú mű-anyagfóliával terítették le a gátak oldalát, hogy meg-akadályozzák a hullámverés okozta rombolásokat.

Befejeződött a tudományos diákkörök országos konferenciája

A tudományos diákkörök IX. országos konferenciájának ünnepi záróülését a Bu-dapesti Műszaki Egyetemen rendezték meg csütörtökön. Dr. Polinszky Károly művelődésügyi miniszterhelyettes az országos konferenciát értekelve kiemelte, hogy a nyolc szekcióban lefolyt tanácskozáson 41 felsőoktatási intézményből beérkezett 854 dolgozatot vitattak meg. A dolgozatokat 1048 hallgató készítette. Számos tudományágban a korszerű kutató-térhódítása rajzolódik ki. Ez a diákköri mozgalom to-

vábbi fejlődése szempontjából igen örvendetes.

A IX. országos konferencia tanácskozásait áthatotta a felszabadulási évforduló és a Lenin-centenárium legköze-részt úgy, hogy az elő-adott dolgozatok közvetle-nül a két nagy történelmi eseményhez kapcsolódtak, ré-szint pedig úgy, hogy az elő-adók a gazdaság, a társada-lom, a kultúra, a gyógyítás, a tudományok soron levő — időszerű kérdéseivel foglal-koztak.

Szembetűnő, hogy a fiatalok tudományos tanácskozá-sa valóságos vitafórummá vált. Az egyes témák körül élénk eszmecsere bontako-zott ki. Emelte a tudományos tanácskozás színvonalát, hogy azon számos külföldi egyetem és főiskola küldöttel vettek részt és szólaltak fel. A jövő feladata — hang-súlyozta dr. Polinszky Károly —, nem a diákkörök abszolút számának a növelese, hanem a belső arányok javí-tása. Mindenekelőtt a fizikai dolgozók gyermekeinek fo-kozottabb bevonását kell szorgalmazni.

Ezt követően Vajó Péter, a KISZ Központi Bizottságának titkára köszönetet mon-dott a tudományos intézetek, vállalatok, egyesületek, szak-mai szervezetek önzetlen tá-mogatásáért, és kérte, hogy a továbbiakban is kísérjék figyelemmel a diákköri mun-kát. Ezzel kapcsolatban ki-emelte a Magyar Tudomá-nyos Akadémia kezdeménye-zését, amely szerint különbö-

ző kutató intézeteiben több mint 200 diákköri tagnak ad lehetőséget tudományos tevékenységére.

A záróünnepségen ezután 130 hallgatónak, a legjobb pályamunkák szerzőinek, át-adták a különdíjakat. Har-mincöt intézmény összesen 150 000 forinttal jutalmazta a legjobb pályamunkákat.

Vita a városfejlesztés időszerű kérdéseiről

A Magyar Urbanisztikai Társaság csütörtöki vitadél-utánján a településrendezési szakemberek, a hazai város-hálózati fejlesztésének lehe-tőségeit, legmegfelelőbb módszereit beszélték meg.

A vita középpontjába az a kérdés került, hogy a kon-centrálás, vagy a decen-tralizálás érvényesüljön-e a fej-lesztésben. A koncentráció hívei szerint a dolgozók élet-körülményeinek kedvező változását az hozná, ha a fejlesztés néhány nagyváros-ra korlátozódna: így a la-kosságnak mintegy 80 száza-léka élne nagyvárosban. A másik végtel képviselői szerint egyszerűbb, járhatóbb az lenne, ha a kisvárosokat, na-gyobb községeket fejleszte-nék és új üzemek, valamint egyéb létesítmények telepíté-

sével a dolgozók lakhelyé-nek közelébe „vinnék” az új munkalehetőségeket.

E két véletével szállt vi-tába a téma előadója, dr. Perczel Károly kandidátus, a Városépítési Tudományos és Tervező Intézet igazgatóhe-lyettese. Kifejtette, a hét leg-nagyobb vidéki város lako-sainak száma a másfél évtized alatt kétszer-háromszor olyan gyorsan növekedett, mint Budapesten. Ugyanak-or e vidéki városok ipari keresőinek száma 43, a bu-dapestieké pedig csak 7,1 zép- és felsőfokú ellátottsá-százalékkal emelkedett. A gi színvonalú településeket tapasztalatok arra utalnak, kell kialakítani,

PÉNTEK,
1970. ÁPRILIS 10.

DÉLMAGYARORSZÁG 3